

Kan man stoppe vold mot kvinner med likestilling?

Rapport fra dansk konferanse

Hva skal til for å endre den rystende stabile voldsstatistikken om vold mot kvinner? Hvilke muligheter foreligger for å forbygge vold? Ved konferansen i København viste man hvordan økt likestilling og det å engasjere flere menn i kan bidra til en endring.

I siste nummer av Soroptima hadde unionspresident Kirsti Guttormsen en artikkel om Istanbulkonvensjonen, som setter fokus på vold mot kvinner. Den ble vedtatt i 2011 og trådte i kraft i 2014. Norge har – så vidt vi vet - fortsatt ikke ratifisert denne! I følge avisoppslag faller Norge på likestillingsbarometeret til World Economic Forum..... Det er kanskje betimelig å minne om Simone de Bouvoir`s ord: *»Glem ikke at det skal ikke mer enn en økonomisk, politisk eller religiøs krise til før det settes spørsmålstegn ved kvinners rettigheter!«*

Karin Guttormsen og undertegnede tok turen til København 26-28.10 bl.a. for å delta på de danske soroptimisters konferanse: «Ligestilling – vejen til at stoppe vold mod kvinder og piger». Målet for konferansen var å sette fokus på hva som er årsakene til kjønnsbestemt vold og på hva vi – som mennesker og samfunn – kan gjøre for å eliminere vold mot kvinner og piker.

Etter at unionspresident Karen – Lisbet Jacobsen hadde ønsket velkommen, overlot hun ordet til past president i SIE, Ulla Madsen, som var ordstyrer.

Ph.D. Michael Kaufmann, Canada, White Ribbon Campaign:

Viktigheten av å engasjere menn og gutter i prosessen med å stoppe vold mot kvinner.

En av tre kvinner på verdensbasis blir i løpet av sin levetid utsatt for vold eller seksuelle krenkelser i og utenfor parforhold. Hvordan kan vi sette en stopper for fysisk, seksuell og psykisk vold? Svaret finnes ikke kun i kvinners heroiske og sterke innsats eller i lovmessige og rettslige reformer, men i hvor stor grad man lykkes med å trekke menn inn i prosessen. For å kunne gjøre det, må man forstå de komplekse og paradoksale beveggrunner, som får noen menn til å bruke vold - og hvorfor «folk flest» pr. tradisjon velger å tie om denne volden. Vi må se på hvordan man best kan nå mennene. Hvordan vi kan endre på måten vi oppdrar gutter til å bli menn. Hvordan vi best kan oppmuntre menn til å se nærmere på egne holdninger og oppførsel og til få dem til å si sin mening. Innlegget bygget på Michael Kaufmanns arbeid – over hele verden - og på hans rolle og medstifter av The White Ribbon Campaign og peker på hvordan man kan få menn til å arbeide – sammen med kvinner – for å sette en stopper for volden. Kjønnsrelatert vold forekommer i patriarkalske samfunn og medvirker til å fastholde menns makt og kontroll overfor kvinner. Løsningen er mer

likestilling og endring av mannsidealet. The White Ribbon Campaign engasjerer menn til å ta avstand fra vold. Kaufmann krydret sitt interessante foredrag med eksempler fra bl.a. barneoppdragelse og fra reklameverdenen, hvor mannsidealet er blitt mer ekstremt. Dette påvirker menns oppfatning av seg selv, fordi de ikke greier å leve opp til «mannsidealet».

Isabel Yordi Aguirre, Coordinator of gender and health, WHO, regional office for Europe, Unit of policy and cross cutting priorities.

Vold mot kvinner er krenkelse av menneskerettigheter.

WHO (Verdens helseorganisasjon) henstilte ved den nylig avholdte World Health Assembly i mai 2016 å be medlemslandene om å slutte seg til og iverksette den globale handlingsplanen mot vold i nære relasjoner. Til tross for at kvinner og menn, som lever i Europa har det høyeste nivå av likestilling i verden, opplever kvinner fortsatt kjønnsbestemt diskriminering. I denne forbindelse er partnervold det mest fremherskende tegn. Aguirre understreket de forpliktelser som ligger - globalt og regionalt – i det man ble enig om ved denne konferansen og i dokumenter som The Sustainable Developements Goals and the Istanbul Convention. De politiske erklæringene er avgitt. Nå må viktige tiltak iverksettes!! Hennes presentasjon satte fokus på hvordan helsevesenet kan bidra, alene og sammen med andre sektorer, til de endringer som er nødvendige, for å utrydde vold mot kvinner. Den europeiske strategi for kvinners helse/sunnhet, er en agende for likestilling.

M.Sc. Mette Marie Yde Poulsen, direktør for Danner.

Sammenhengen mellom vold mot kvinner og likestilling mellom kjønnene. I

Danmark blir 33000 kvinner hvert år utsatt for partnervold. Av disse søker 2000 seg inn på et av de 43 krisesentra i landet. På verdensbasis: 47 % av kvinner i Tunis utsettes for vold i hjemmet, i Egypt utsettes 98 % av kvinnene for en eller annen form for vold og i Afghanistan 87 %. Hvis vi ser på internasjonale plasseringer med hensyn til likhet mellom kjønnene, ligger disse landene på bunnen og vitner om sammenhengen mellom likestilling mellom kjønnene og den høye prosentandel som utsettes for vold. En annen viktig faktor man bør ta med, er den høye grad av vold i disse samfunnene. Den synes å forplante seg inn i den private sfære. Er det kun i land med høy grad av ulikhet mellom kjønnene at vold er utbredt?

I Danmark har man – som hos oss – rettslig og formell likestilling mellom kjønnene.

Ikke desto mindre ser man et stort gap når det gjelder politisk deltakelse, kjønnsdelt arbeidsmarked, mangel på likelønn og en stor overrepresentasjon av kvinner som er utsatt for vold i hjemmet.

Undersøkelser (Ridgeway 2004) viser at til tross for strukturmessige og likestillingsmessige endringer i samfunnet, som har forbedret kvinners status på de sosioøkonomiske og økonomiske områder, spesielt i de nordiske landene, så er kvinners stilling uendret når det gjelder om sosial status! Menn søker å fastholde deres grep om makten. Vi må ta fatt på de

samfunnsmessige holdninger og strukturelle hierarkier som aksepterer menns makt og gir kvinner lavere sosial status. Kun da kan vi se en effekt på den prosentvise andel kvinner som utsettes for vold i hjemmet. Det er også behov for fortsatt forskning, politisk intervensjon og prioriteringer for å greie og utrydde vold i hjemmet, som er en barriere for kvinners rettmessige og like deltakelse i vårt samfunn på alle nivåer.

Paneldebatt

De tre foredragsholderne samt Rasmus Horn Langhoff, likestillingsordfører (S), Pernille Bendixen, medlem av Folketingets Likestillingsutvalg (DF), Jytte Hinnerup, medlem av Kvinnerådet for ingeniørforeningen, Louise Holck, visedirektør for menneskerettigheter og Mariet Verhoef – Cohen deltok i den interessante debatten som fulgte etter de tre foredragene. Det var generell enighet om at likestilling er et viktig parameter for å minske vold mot kvinner. Det ble også uttrykt ønske om og behov for mer samarbeid om emnet fremover.

Rasmus Horn Langhoff fremhevet at man i Danmark har en skjev fordeling av barsel permisjon mellom kvinner og menn, et lønnsgap på 17 % og at kritesentrene mangler plasser. Han ville også arbeide for gratis psykologhjelp til ofre for vold. Han understreket hvor viktig NGOers innsats er. Politikerne greier ikke å løse disse problemene.

Louise Holck slo fast at vold mot kvinner er et menneskerettighetsproblem og viste til de rettslige rammer i FNs menneskerettighetskonvensjon med mer og - ikke minst til Istanbulkonvensjonen. **Mariet Verhoef-Cohen** ønsket flere kjønnsopdelte data – både kvantitative og kvalitative. SI ønsker å knytte arbeidet for likestilling og vold mot kvinner opp mot FNs verdensmål 4,5 og 6 og understreket at SI arbeider for å styrke kvinnene ut fra tre tema: Educate, Empower og Enable og ønsker å inngå partnerskap om disse målsettingene.

Lis Ehmer Olese, SI Danmark, avrundet konferansen med å understreke at de snart ville innkalle til et møte for å drøfte et samarbeid fremover og for å trekke menn inn i arbeidet for likestilling og avskaffelse av vold mot kvinner.

I tillegg til å delta ved konferansen ble vi - sammen med avtroppende og påtroppende unionspresident fra Litauen og vår kommende verdenspresident, Mariet Verhoef-Cohen, - invitert i et middagsselskap sammen med noen av arrangørene av konferansen.

Eva Wiksén Næser

SI of Arendal - Grimstad